

GIÁ BÁN	
DONG-PRAP	NGOAI-QUOC
Một năm - 5000	6000
Sáu tháng - 2.500	3.000
Ba tháng - 1.500	2.000

Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và mandat gửi cho M. TRAN DINH-PHIEN. Al đăng quảng cáo việc riêng xin thương nghị trước.

TIENG-DAN

Chủ nhiệm kiêm Chủ bút
HUYNH - THUC - KHANG

Quản lý
TRAN-DINH-PHIEN

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

BẮN QUẢN
Đường Hồng-Hà, Huế

Giấy phép nội số 62
Giấy phép: TIENG-DAN - Hué

Trời là cha đất
là mẹ, người ở
trong trời đất đến
là anh em mình
cả.
(Trường-Tai)

CẠNH TRANH CÙNG PHỤ TRỢ

(Tiếp theo)

Loại người có tánh hay hợp bầy, mà xét trong sự thực và kinh nghiệm không ai ở riêng ra một mình một chiếc mà sống còn được, nên cần phải phụ trợ nhau. Còn nói về học thuyết lý - tưởng thì không những họ Mặc chủ kiêm-ái, họ Phật chủ từ-bi, Cơ - đốc cũng xướng cái thuyết chúng - sinh bình - đẳng, mà thuở nay sách vở thánh hiền lưu truyền đề khuyến khích người đời, dầu có dị đồng, mà cái tôn chỉ cũng lấy sự giúp người làm lành, sự hại người làm ác, không ai dám công nhiên đề xướng cái thuyết đánh nhau giết nhau cho là hợp với nhân - đạo công lý. Lễ ra thì hội tài-bình, thuyết phi-chiến, đã tràn khắp trong thế - giới mà loài người được sớm hưởng cái cảnh hòa bình mới phải, thế mà xem trên lịch sử thì trước cái thuyết « cạnh tranh sinh - tồn » chưa xuất hiện mà những tấn kịch tranh thành dành đất, xưng nui máu sông, đã chép đầy trên mặt giấy, cho đến lúc học-thuyết đó thành-hành đến nay, thì cái tuồng lưu huyết của loài người lại càng diễn luôn, mà làm vẻ ghê gớm hơn ngày trước, làm cho con đường phụ trợ kia, rêu phong cỏ mọc, gần như không ai thêm nhìn đến. Nguyên cái thâm họa cạnh tranh là bởi lý do như sau này :

Một là đã-tâm của các nhà quân chủ.

Từ thời-đại từ-trường-phong-kiến mà bước sang thời đại quân - chủ chuyên - chế, trời riêng một phương, đất riêng một góc, trong một bầy nào mà có kẻ gian hùng kiêu hiệ xuất đầu, thì không những lấy sức mạnh mưu gian mà chiếm thế lực trong một bầy đó mà thôi, lại thì cái thế lực đó để cướp bóc đến bầy khác, lớp này sụp xuống, lớp kia trỗi lên, đại khái cũng diễn cái vai trò mạnh ăn thịt yếu, lớn đè nhỏ đó. Một bộ sử Trung - Hoa hơn bốn ngàn năm, đều chép những chuyện chết lẫn nhau, mà bên Âu-châu cũng không thoát khỏi cái lẽ đó. Ấy là vì đã-tâm của nhà quân - chủ mà sinh ra mối cạnh-tranh.

Hai là há-quyền của các nhà đế-quốc.

Quân chủ đã đến bậc chuyên chế cực điểm, nhân-dân không kham được mà cái thuyết nhân - quyền mới nổi lên.

Chính bên Âu-châu thực-hành cái chủ - nghĩa dân - quyền đó, trong nước một ngày một mạnh, công-nghệ phát đạt, binh lực hùng cường, lại vùn vụt nhích thế - giới giàu, thông, các nước giàu mạnh trông thấy trên một đất còn nhiều nơi dân - tộc hèn yếu hơn mình, bèn dùng võ - lực mà chiếm lấy thuộc địa, để khoách trương thế-lực của nước mình. Người Anh thường có câu tự khoe rằng : « Bóng mặt trời thường soi là cờ của nước ta ». Ấy là để - quốc muốn chiếm bá quyền mà sinh ra cạnh-tranh.

Ba là thế lực của nhà tư-bản. Cái thuyết nhân - quyền đã phát khởi, cái mối cạnh-tranh dân - tộc cũng theo mà bành trướng, lại thêm khoa - học cũng cơ khí cũng đồng thời mà xuất hiện, làm cho công cuộc sinh hoạt của loài người, bỗng dờ ra một cái thế - giới mới, nghĩa là theo cái triêu lưu thay chuyển mà bao nhiêu giai cấp, bộ phận, bờ kia góc nọ, đều xoay vào cái luống sống nghiêng trời đổ đất đó mà rút lại còn có hai cấp : một cấp rất cao, gồm cả thế - lực trong đời mà dồn lại làm một ; một cấp rất thấp gồm cả bao nhiêu thứ hèn yếu trong đời mà qui vào một chỗ, tức là tư bản và lao - động vậy. Ấy là cạnh-tranh của nhà tư-bản.

Ba hạng đó, quân - chủ, đế-quốc và tư-bản, đều lợi dụng hai chữ cạnh - tranh mà hô hào cổ-động để tiện việc riêng mình, cơ cuộc có rộng hẹp, thủ đoạn có khéo vụng, thay hình đổi dạng, trên sân khấu thì mỗi nọ vẫn có khác nhau, mà thủ đở cái màn kín ra, thì toàn là sắp một lớp tuồng « ích kỷ tồn nhân » mà không có cái gì khác. Thâm hiểm thay mà cũng qui quyết thay!!

Hiện trên thế giới ngày nay thì cái màn quân - chủ đã hạ lớp, mà vai trò đế-quốc cũng từ - bản còn đang vẫy vùng ngang dọc, hai chữ cạnh-tranh chẳng qua là cái lợi khí giúp cho họ làm những điều trái với nhân đạo, trái với công lý, không những không ai dám công kích bài xích mà lại theo sùng bái thần đường nữa. Phụ trợ! phụ trợ! biết ngày nào mà cái thuyết « nhân loại có phụ trợ nhau mới tiến bộ » xuất hiện được!!

(Còn nữa)
X. T. T.

CẨM TƯỜNG ĐỐI VỚI NGÀY KỶ-NIỆM MỪNG HAI THÁNG NĂM

Chút đỉnh vui riêng cũng gọi là.
Cởi dờn ngắm lại cuộc bao la.
Cát-lo (1) nước Pháp mừng bình
dâng.
Song-thập (2) Trung-hoa chúc cộng
hòa.

Giàu mạnh người khoe trò mới lạ.
Vinh-vang ta nhắc chuyện xưa nhà.

II. H.

(1) 14 Juillet là ngày kỷ niệm Pháp
(2) 10 tháng 10 là ngày kỷ niệm Tàu

CẨM ĐỜI

Nhôn nhực phong triêu hội Á Á.
Trời nam riêng một đám mây sầu.
Đêm trường biển học đen như mực,
Máu lạnh thân trai trắng cả đầu.
Vật chất đua chen phần xác thịt,
Công danh lữ đở kiếp động xu.

Ngồi buồn nghĩ lại thương hồn
quốc.
Rất cô đau lòng đã mấy thu.

Ng. T. X.

Kiếp người

Nghĩ càng ngao ngán hỏi ai ơi!
Và-tru anh ra một kiếp người.
Gạo, nước, dầm nhờ chung « mẹ
đất »,
Trắng, vàng, chỉ cũng đội « cha
trời ».
Năm châu, sáu giống, کیا ai đó?
Một gánh, đôi quang, thế mãi đời!!
Ba vạn sáu ngàn là mấy chốc,
Đua chen xin kịp bờ công đời.

Sieu-hải

Viếng mộ cụ Tây-Hồ

Hương khói năm xưa dấu chứa
tân.
Tân-son đây phải mộ ông Phan?
Bia xanh còn đó người đầu đó?
Xương trắng đầu tiên tiếng chẳng
tan.

Sấm gió như nghe lời dấn giăng?
Cỏ cây dường muốn khóc gian sơn!
Đông tà bảng lảng chiều non nước,
Viếng mộ xui người dạ chán chán.

Tổ-tâm-nghiêm xuân Lan

ĐI ĐAU? AI BIẾT?

Bản báo có gửi thư cho các nhà
sau này, mà không được thư trả lời;
vậy các nhà hiện ở đây, và có nghĩ
nào biết xin mách cho, bản báo
cảm ơn.

BẮC-KY

M. M. Ginal Đào - Đình - Tác,
Distillerie Ilanot.
Ngô Nguyên-Sở Agent D'affaires
Vinh-yên
Nghiêm-Sinh école An-liêm poste
lưu động Thái-binh
Thuận-Xương ở Chapa

NAM-KY

Nguyễn Văn Gìn Médecin Institut
de Puériculture Rue Chasse-
loup-Lambert Saigon
Võ Sơn maison F. A. C. I Khánh
hội Saigon
Ngô-chân Danh 114 Rue Foucault
Dakao Saigon
Nguyễn Hữu Độ secrétaire Sié
Cautehoues ở Lộc-Ninh tại
Thủ đầu Một
Trần ngọc Chấn, Huân-cấp
ở Chân-độc

TRUNG-KY

Ta vĩnh Hy chez Lương Ký
commerçant Tam-ký
Paul Văn Khoa Định 22 Jules
Guénot Kontum

KHOA-HOC TẬP-TRỢ BỆNH TIÊM-LA (syphilis)

II. - Bệnh tiêm-la (lành-hiện ra ngoài cách thế nào?)

Tiêm-la có hai thể : tiêm-la tư
minh mắc phải (syphilis acquise)
và tiêm-la của cha mẹ truyền xuống
(syphilis héréditaire).
Nói về tiêm-la tư minh mắc phải.
Trong cách hình-hiện của bệnh
tiêm-la tư minh mắc phải, nên xét
ba thời-kỳ.

Thời-kỳ thứ nhất là khi bệnh
mới phát. Chứng hai mươi ngày
sau khi bị truyền nhiễm, ở nơi da
nổi lên một mụn nhỏ. Vì thường
thường hay bị truyền-nhiễm ở bộ-
phận sinh-sản, nên mụn ấy hay mọc
ở bộ phận sinh sản. Nếu bị truyền
nhiễm ở tay hay ở miệng, thì mụn
ấy mọc ở tay hay ở miệng. Mụn
ấy cứng và ít mủ. Nếu không trị, thì
độ một tháng hay một tháng rưỡi
mụn ấy cũng lành. Mụn ấy phát lên,
thời hạch ở gần mụn ấy cũng nổi
lên; hạch ấy ít đau và không vỡ
mủ.

Thời-kỳ thứ hai cách thời-kỳ thứ
nhất chừng một tháng rưỡi. Độ 45
ngày sau khi mụn nhỏ vừa mới ở
trên da mọc, người bệnh nghe mệt,
ngón mình, nước dãi, mỗi lưng,
rối khắp, cả mình nổi lên những
đám đỏ. Những đám đỏ ấy không
 ngứa mà cũng không đau. Có khi
không nổi những đám đỏ mà nổi
những mụn nhỏ; những mụn nhỏ
ấy vỡ ra có nước, có mủ, có máu,
có vảy. Thời-kỳ thứ nhì-phát
hiện cách ấy đến ba bốn năm.

Vào khoảng năm thứ tư sau khi
bệnh mới phát, thời kỳ thứ ba xuất
hiện. Khi ấy bệnh đã vào đến lúc
phủ, ngũ tạng rồi. Đau gan, đau
tim, đau não, đau gân, một số nhiều
là vì « viêm-la thời-kỳ thứ ba » cả.
Khi tiêm-la đã bước đến thời-kỳ
thứ ba, thời kỳ làm hại người bệnh
cho đến khi chết; nếu người bệnh
có con, thì di truyền sang con.

Nói tóm thời tiêm-la là một bệnh
« trường cửu » (maladie chronique)
Bản đầu, chỉ hình-hiện một chút ở
nơi bộ-phần sinh sản (hay ở tay, ở
miệng); rồi theo, hình hiện khắp
mặt da (peau et muqueuses); cuối
cùng, hình hiện ở trong lục phủ,
ngũ tạng.

Nói về tiêm-la của cha mẹ di
truyền xuống.

Trong cách hình hiện của bệnh
tiêm-la di truyền, nên biết rằng
bệnh ấy có thể hình-hiện ngay khi
đứa bé vừa sinh, có thể hình hiện
sau khi đứa bé đã được hai ba tuổi,
lại có thể hình hiện khi người con
đã quá 18, 20 tuổi.
Đứa trẻ nào mới sinh ra mà đầu
to, mặt rộm, lưng còm, lại nghe
mủi, lở ở bàn tay bàn chân và sưng
lị (rate), thì thường thường là một
đứa bé có tiêm-la di-truyền.

Lớn được hai ba tuổi, mà hư răng
(dent d'achélinson), đau mắt (kératite), điếc tai (surdité), thời cũng là
một đứa bé có tiêm-la di-truyền.

Trên 2, 3 tuổi cho đến khi 20, 30
tuổi, thời bệnh tiêm-la di truyền
hình hiện ra ngoài một da, như nổi
mụn nổi dát, hay trong lục phủ ngũ
tạng, như đau xương, đau gân, đau
não, đau gan, v. v.

Độc giả nên nhớ rằng :
Tiêm-la là một bệnh rất nguy hiểm
nếu không được chữa trị ngay từ khi
mới phát, sẽ dẫn đến những biến chứng
vĩnh viễn.

Chuyện hay GUONG LAM SACH

Ông Hoa-nhĩ-Tha làm bộ « Vạn-
quốc lịch sử ». Thảo đã xong, sắp
sủa ấn hành. Một ngày nọ đem
bản thảo ra duyệt lại, vừa gặp nhà
bên xóm có xảy ra một việc gì đó
có vẻ ồn ào. Ông ta mở cửa sổ
đón sang một cách chăm chỉ, biết
được đại lược câu chuyện. Sáng
ngày có người bạn tới thăm, ông
ta nhân thuật câu chuyện bên xóm
cho người bạn nghe và hỏi lại đầu
đuôi cho rõ, người bạn kể việc
thực cho ông nghe thì ra khác hẳn
với những lời ông nói mới rồi. Vì
người bạn đối với việc xảy ra đó
có quan hệ một thiệt, nên hiểu
được nói đúng rõ ràng hơn. Người
bạn ra về, ông ta đem bản thảo
Lịch sử ra mà than rằng :

« Câu chuyện bên xóm và chính
con mắt mình trông thấy mà phải
đoán còn sai đến thế, huống gì
việc ở ngoài muôn ngàn dặm, trên
mấy trăm năm, thì ở trong biết bao
nhiều là đều lầm chuyện quấy, làm
sao mà gọi là thực bất công luận
được ! » Bên đem bản thảo mà đổi
ngay.

Nhà thuật thuật mà được như ông
Hoa-nhĩ-Tha thì dầu có di ngộ đến
người ta ! Thế mà người mình làm
sách thấy đầu viết đó, có khi cáo
chưa rồi mà đã rao hàng, đã xuất
bản. Có người nói rằng: người
mình làm sách là mục đích để kiếm
xu, miễn là được nhiều xu, có kể gì
là sự thực và sự sai lầm.

Sử bình từ

THẾ GIỚI THỜI ĐAM

VÌ SAO CÔNG KÍCH PHA - XÍT ?

« Tôn giáo là cái ý thức một
nhiệm, là cái cảm tình đặc biệt của
người ta khi chưa đến được cái
nhân cách chân chính ». Đó là câu
nói của một nhà học giả nọ, ký giả
cho nói như thế là rất đúng. Dương
thời khoa học chưa phát đạt, người ta
còn ở trong cái hoàn cảnh tự nhiên,
mà cái hoàn cảnh xã hội của khoa
học chưa đầy đủ, người ta chưa
hiểu được những phép tắc của tự
nhiên và chưa có thể chính phục
được các lực lượng tự nhiên, thì
cái cảm tình mãnh liệt của người
ta là cảm tình nhân nại về tôn giáo.
Mỗi một thời đại, mỗi một giai
đoạn trong lịch sử có cái ý thức
riêng và nhất định, tôn giáo cũng
là một phần trong cái ý thức ấy
vậy. Cái tôn giáo của một thời đại
nào sẽ phát hiện thế nào là tất
nhiên phải phát hiện như thế. Nhân
loại mà còn trong vòng ấu trĩ thì
không thể làm sao không có tôn
giáo, mà nhân loại đã đến giai
trưởng thành, lịch sử đã đến giai
đoạn khoa học phát triển thì cái
tín ngưỡng tôn giáo lại biến p ải
suy. Tôn giáo há vì nhiều kẻ
đương mà tồn tại, hoặc vì nhiều kẻ
công kích mà suy đồi sao ? Bởi vậy
ký giả đối với tín ngưỡng tự do
vẫn không xâm phạm đến.
Song thường thường trong xã hội
độc giả cũng đã hiểu được sự nguy
hiểm của bệnh tiêm-la là thế nào.
Nên không phải một nhà chuyên
môn về y-học thời không cần biết
rộng hơn ;

2, Đừng tưởng rằng khi nào nổi
dát, nổi mụn, ngứa mủi, đau não v.
v... đều vì tiêm-la cả. Nhiều bệnh
khác hình hiện cũng giống tiêm-la.
Biết phân biệt, chỉ có các nhà
chuyên môn. Bởi vậy nếu trong
mình thấy có một dấu hiệu như
cách hình hiện của bệnh tiêm-la là
tôi đã bàn ở trên, thời chỉ nên
« nghi » là mình có tiêm-la. Muốn
biết chắc, phải hỏi một nhà chuyên
môn về y-học lấy. Các ông
y-sĩ nhiều khi khám qua cũng chưa
biết chắc; thường thường còn phải
khám mủ, khám máu của người
bệnh mới biết chắc được. Nói tóm
thời tiêm-la là một bệnh rất nguy
hiểm, nếu nghi có thời phải hỏi thầy
thuốc.

(Còn nữa)
Trần-dinh-Nam

vẫn có một bọn đã làm hay lợi
dụng tôn giáo mà thi hành những
thủ đoạn tàn ác qui quyết, như
những binh p ải « Inquisition » hồi
Trung cổ ở Âu-châu, những hành
vi gian tà của bọn ác lang Trung-
quốc v. v... cũng như những
nhà đế-vương Á-Đông thường lợi
dụng Không giáo để thi hành thủ
đoạn chuyên chế. Ký giả viết bài
biên luận về chủ-nghĩa pha-xít là
hình luận về cái thủ đoạn lợi dụng
tôn giáo của Mussolini, chứ cái giá
trị của tôn giáo thế nào thì không
bàn đến.

Đến như những chữ viết hoa
hoặc không thì đó là một điều vật
ký giả không để ý đến, thế mà ông
Đ. N. thanh Chương phùng phùng
trợn mắt nói nọ nói kia, nếu vì một
lẽ nhỏ mọn ấy mà bắt bình thì thực
là quá đáng.

Ký giả viết mấy lời này không
phải để đáp ông Chương, nhưng cốt
để tỏ qua cái quan niệm của ký giả
đối với tôn giáo thế nào. Còn như
các độc giả muốn hiểu cái tư tưởng
và cách biện luận của ông Chương
thì ký giả xin giới thiệu ba số 368,
369, 370 báo Công giáo đồng
thanh.

Vệ-thạch

CÙNG BẠN GỢI BÀI

Các nhà có lòng giúp bản báo
về đường văn chương luận thuyết
càng tin tức mà gửi bài lại, bản
báo rất cảm ơn và sẵn lòng hoan
nghênh, song có mấy điều, xin các
nhà chú ý :

- 1) Xin viết một mặt giấy.
- 2) Các nhà không muốn đăng
tên, mà dùng cái hiệu riêng cũng
được, nhưng xin c o bản báo biết
rõ tên họ cũng chỗ ở (viết trên đầu
bài, hoặc sau bài, hoặc viết riêng
một mảnh giấy, phụ theo).
- 3) Về thời kỳ mà gửi là ở miền
nhà quê, xin kể rõ làng xã gì
ngày tháng nào, cũng dầu câu
chuyện cho rõ ràng văn từ, không
cần bình luận, cốt cho đúng sự
thật là hơn.
- 4) Nếu bài không đăng
không thể trả lại được. Không
đăng có nhiều c o, hoặc Tòa Kiểm
duyet bỏ, hoặc Tòa soạn xét lại
lời lẽ không nhã, nhưng có không
đủ, cũng bao nhiêu những c o khác
không với hết đây được.

TIENG-DAN

vừa dứt đoạn cải hùng thú & trông
cánh mưa nثل، xoay mình, lồi
ngồi thích vào ghế mà kể tiếp theo
câu chuyện trên :

Chiều hôm đó, người nhà Bru
diện đưa lại cho tôi một phong thư,
chính là cái thư của người con gái
tự xưng là nữ-hiệp-dã, trong thư
trách tôi, dạy tôi một cách hàng hóa
đại khái nói : « Nhà ngươi không
nên phỉnh lừa mọi người khác
con nhà đại gia, đem ăn-thịt
chân chính của mọi người
chưa thành hôn, nửa đường
gánh, mà lại đi dụ dỗ một
người-khác, toan cang kẻ
hôn & hủy phật đài phượng
chàng đó mà cùng người
ước trước là nàng HẢI-ĐỨC
sớm định kết duyên; thì ta vì
đem nàng HẢI-ĐỨC, tha cái
trước cho. Bằng không nghĩ
thì dầu liền bạc đủ ngàn
nhà người đến đòi mạng
đây sẽ có một cái phượng-ph
đôi phỏ, rồi trước cho mà
chứng v. v. »

(Còn nữa)

CREDIT FONCIER DE L'INDOCHINE

(DONG-PHAP-DIA-OC-NGAN-HANG)

Cho vay

Cầm nhà đất
Cầm đồn điền
Làm nhà
Tậu nhà tậu đồn điền

Giá góp từng tháng sát gốc lãi, như góp bộ giả từng năm, từ MỘT đến NĂM năm

Lãi rất nhẹ - Cách trả dễ dàng.
Hành-hội có nhận về các kiểu nhà giá thành rất hạ

XIN HỒI THIỆT LỆ TẠI:

HANOI - Hội Sở Bản Hội 89 phố Francis Garnier
TOURANE - Maître PHAN-CAO-DOAN,
Lực-Sự kiểm-Quản-Lý Văn Khố tại Tòa An

BẮC-KY HANOI

Việc đình công ở hãng ô tô
Aviat Hanoi

Hôm 27 Mai, anh em thợ thuyền trong hãng ô tô Aviat đã cùng nhau đình công yêu cầu ông chủ bãi bỏ lệ phạt quá nặng. Ông chủ nhất định không nghe, nên anh em mới cùng nhau nhất quyết ra về để tỏ ý bất phục. Suốt ngày 28 sang đến trưa ngày 29 cũng chưa có ai vào làm cả.

(Ngô Báo 21 mai)

NAM-KY SAIGON

Xử vụ rất truyền đơn

Độc giả chất còn nhớ vụ ba người: Nguyễn Văn Hô, Đỗ Văn Trọng và Phạm Văn Côi bị bắt vì rải truyền đơn trong khắp thành phố Saigon và Gia định. Theo lời quan bồi thẩm nói thì ba người ấy có dự vào Hội Kín Nguyễn An Ninh và rải truyền đơn ấy phần người Pháp.

Sớm mai ngày 27 Mai, tòa trưng trị Saigon nhậm xử vụ này. Kết án: Nguyễn Văn Hô và Phạm Văn Côi mỗi người 8 tháng tù, còn Đỗ Văn Trọng 15 tháng tù.

(Theo C. L. ngày 28 Mai)

AI MUỐN GIỎI KHOA THƯƠNG MẠI?

Hãy đến học trường bửu toàn (ÉCOLE CENTRALE DE COMMERCE DE COMPTABILITE et de DACTYLOGRAPHIE 18 Rue Thomson (Dakao) Saigon.

Nếu chăm chỉ thì trong ba tháng sẽ thông thạo để làm chủ nhà buôn hay giúp việc các hãng buôn bán. Giáo sư có bằng cấp trường cao đẳng thương mại Pháp.

Mỗi năm học lấy học bổng (bourse) hai lần cho học sinh nghèo khổ.

Thi tốt nghiệp đầu, trường phát bằng cấp có giá trị.

Thư và giấy tờ gởi cho:

Monsieur TRẦN-MẠNH-NHÂN
Ingénieur
Directeur de l'Ecole Centrale de Commerce, de Comptabilité et de dactylographie
18 20 Rue Thomson
(Dakao) SAIGON

AI-LAO SAVANNAKHET

Lại xét nhà

Hôm 24 vừa rồi, bởi 10 giờ rưỡi ông Công-sứ ông Giám binh, và

PHỤ-NỮ DIỄN-ĐÀN

PHỤ-NỮ VẬN-ĐỘNG

(Tiếp theo)

Chế độ xã hội hiện tại áp bức phụ nữ bằng gì? Bằng kinh tế, đạo đức, luân lý, phong tục, tập quán, pháp luật, tôn giáo. Nhưng đạo đức, luân lý, phong tục, tập quán, pháp luật, tôn giáo, chẳng qua là do cái nền kinh tế tư bản tài sản của xã hội cấu tạo ra. Xã hội mà không cải tạo thì bao nhiêu những cái ác liệt áp bức đàn bà vẫn cứ tồn tại. Cái nghĩa xã hội vận động là phá bỏ chế độ xã hội cũ mà xây dựng một cái chế độ xã hội mới là thế. Cuộc Phụ nữ vận động như thế là vận động triệt để.

Nay chúng tôi thử lấy một vài cái chứng cứ trong lịch sử mà xem thì thấy rằng cuộc chinh trị và quốc gia phụ nữ vận động kết quả không được mỹ mãn để chứng minh cho cái lý thuyết chúng tôi vừa rồi đã biện giải.

Lời cách mệnh Pháp 1789 số phụ nữ ra vận động về chính trị về đời sống rất đông. Các vị nữ sĩ như Méricourt, Claire Lacombe, Olympe de Gouge, Cécilia... còn biết bao nhiêu chị em khác nữa, hằng hái nhứt thành biết bao, cuộc cách mạng thành công chính là nhờ một phần tinh lực rất lớn của chị em đó. Thế mà đến khi nền cộng hòa xây dựng rồi, thì quyền lợi ai hưởng không hay; mà cái kiếp vô quyền vẫn hoàn kiếp cũ, mà đau đớn nhất là hết một số chị em lên...

đoạn đầu dài 1 Vi sao vậy? Chẳng qua là cuộc cách mạng 1789 là một cuộc cách mạng do giai cấp mới nổi là giai cấp tư bản cầm đầu, để lên thay địa vị chính quyền cho giai cấp phong kiến. Chế độ phong kiến đã đổ rồi, cái mục đích của họ đã đạt đến rồi, dân bà yếu cừu cũng chia hưởng cái kết quả cách mạng thì họ nhất thiết phải đổi.

Từ cuộc đại cách mạng Pháp phát sinh đến ngày nay là non một thế kỷ rồi, mà dân bà Pháp cũng vẫn chưa được quyền chính trị bình đẳng với đàn ông.

Cuộc chinh trị phụ nữ vận động không triệt để là thế. Một cái chứng cứ nữa:

Năm 1861 ở Mỹ có cuộc chiến tranh phân ly (guerre de sécession), nam bắc Mỹ đánh nhau. Phụ nữ miền bắc Mỹ châu ra vận động cũng rất lắm. Các tinh thần quốc gia sôi nổi, bằng bột, bằng nung, lại thêm một chút khí vị bác ái là cuộc chiến tranh lấy có là giải phóng cho bắc Mỹ, thời kỳ sức mà diễm tố tuyên truyền. Bắc Mỹ châu toàn thắng, là nhờ một phần công lớn của chị em ở Mỹ. Các chị em ra vận động có tiếng như là giải phóng cho bắc Mỹ, thời kỳ sức mà diễm tố tuyên truyền. Bắc Mỹ châu toàn thắng, là nhờ một phần công lớn của chị em ở Mỹ.

Các chị em ra vận động có tiếng như là giải phóng cho bắc Mỹ, thời kỳ sức mà diễm tố tuyên truyền. Bắc Mỹ châu toàn thắng, là nhờ một phần công lớn của chị em ở Mỹ.

Năm 1861 ở Mỹ có cuộc chiến tranh phân ly (guerre de sécession), nam bắc Mỹ đánh nhau. Phụ nữ miền bắc Mỹ châu ra vận động cũng rất lắm. Các tinh thần quốc gia sôi nổi, bằng bột, bằng nung, lại thêm một chút khí vị bác ái là cuộc chiến tranh lấy có là giải phóng cho bắc Mỹ, thời kỳ sức mà diễm tố tuyên truyền. Bắc Mỹ châu toàn thắng, là nhờ một phần công lớn của chị em ở Mỹ.

Các chị em ra vận động có tiếng như là giải phóng cho bắc Mỹ, thời kỳ sức mà diễm tố tuyên truyền. Bắc Mỹ châu toàn thắng, là nhờ một phần công lớn của chị em ở Mỹ.

Năm 1861 ở Mỹ có cuộc chiến tranh phân ly (guerre de sécession), nam bắc Mỹ đánh nhau. Phụ nữ miền bắc Mỹ châu ra vận động cũng rất lắm. Các tinh thần quốc gia sôi nổi, bằng bột, bằng nung, lại thêm một chút khí vị bác ái là cuộc chiến tranh lấy có là giải phóng cho bắc Mỹ, thời kỳ sức mà diễm tố tuyên truyền. Bắc Mỹ châu toàn thắng, là nhờ một phần công lớn của chị em ở Mỹ.

Các chị em ra vận động có tiếng như là giải phóng cho bắc Mỹ, thời kỳ sức mà diễm tố tuyên truyền. Bắc Mỹ châu toàn thắng, là nhờ một phần công lớn của chị em ở Mỹ.

Năm 1861 ở Mỹ có cuộc chiến tranh phân ly (guerre de sécession), nam bắc Mỹ đánh nhau. Phụ nữ miền bắc Mỹ châu ra vận động cũng rất lắm. Các tinh thần quốc gia sôi nổi, bằng bột, bằng nung, lại thêm một chút khí vị bác ái là cuộc chiến tranh lấy có là giải phóng cho bắc Mỹ, thời kỳ sức mà diễm tố tuyên truyền. Bắc Mỹ châu toàn thắng, là nhờ một phần công lớn của chị em ở Mỹ.

Các chị em ra vận động có tiếng như là giải phóng cho bắc Mỹ, thời kỳ sức mà diễm tố tuyên truyền. Bắc Mỹ châu toàn thắng, là nhờ một phần công lớn của chị em ở Mỹ.

bởi vì đâu? Vì cuộc chiến tranh phân ly chẳng qua là một cuộc tư bản chiến tranh do bọn tư bản công nghệ Bắc Mỹ châu, đánh với tư bản địa chủ Nam Mỹ châu, hai bên xung đột nhau vì quyền lợi kinh tế. Nhưng muốn lợi dụng dân chúng thì phải lấy những cái nguyên cớ cho rôm rả là giải phóng cho bắc Mỹ, là vì danh dự của quốc gia v.v. Đến khi tư bản công nghệ thắng lợi rồi thì mặc ai với ai. Phụ nữ không hiểu cái lý do cuộc chiến tranh lấy nên cuộc quốc gia vận động lấy hóa ra thất bại.

Kết luận
Chính trị vận động hay quốc gia vận động chẳng qua là vận động một bộ phận hay một phần tử thôi, mà có kết quả nữa cũng chỉ một bộ phận hay một phần tử hưởng lợi thôi, nhưng cái kết quả đó vẫn ế ọ le lăm, đến sự thất bại thấy nhiều hơn cả.

Đến như xã hội vận động là con đường vận động hoàn toàn, triệt để, mà có kết quả cũng kết quả được đến tận cùng. Cái chân tướng cuộc phụ nữ vận động chính là đi trên con đường xã hội chứ không phải quốc gia hay chính trị. Chúng tôi xin quả quyết mà nói rằng:

Xã hội phụ nữ vận động là một bước đường của lịch sử phụ nữ vận động phải trải qua.

Hiển-hà nữ sĩ

ĐỘC GIẢ LUẬN ĐÀN

HY VỌNG CỦA BẠN THANH NIÊN TA VÀ TƯƠNG LAI SẼ ĐI VÀO ĐƯỜNG NÀO?

Tương lai bạn, thanh niên ta sẽ đi vào đường nào?

Câu hỏi này thật khó trả lời mà cũng là vấn đề của thanh niên nên giải quyết. Trước bao tiếng dân số 174 đã bàn qua, song còn ở trong phạm vi sinh hoạt ngày nay.

Nay ký giả xin theo thiên ý mà phụ thêm ít lời gọi là chung một phần ý kiến trong đám thanh niên và xã hội hiện tại này.

Lấy cá nhân mà nói, thời người sống cốt nhờ hy vọng, song lấy toàn thể xã hội mà bàn, thời có cái hy vọng dựa trên loại tương lai lên con đường tiến bộ, lại cũng có cái xô đẩy loài người xuống hầm xuống hố.

Mấy lần cách mệnh lấy công lý nhân quyền làm ông thầy chỉ hướng, mấy cuộc bể dâu máu đổ xương phơi bởi con ma tư bản đem đường, cũng ở hy vọng mà gây nên. Ông Lu thoa yêu chuộng nhân quyền mà sau đưa thuyết ấy làm tôn chỉ cho cuộc cách mạng, ông Nã phá luân ham chủ quyền độc đoán mà lần lượt đưa thủ đoạn

CÓ TIN MỪNG

Có lời kính cáo các bạn Thương nghiệp, tay, nam, khách và các quý khách, nay chúng tôi được đứng bán Độc quyền các thứ vải cho một nhà Đại Thương Cúc pháp, tức là compagnie GIRATRY, toàn xứ Trung-Kỳ.

Xin mời các quý khách chiếu cố, chúng tôi hết lòng chăm chú cái giá rất là phải chăng, để cùng nhau hưởng lợi, xưa nay phần II có một công việc xứng đáng về tay bạn Thương nghiệp VIỆT-NAM ta.

Liệt thấy các lĩnh trong xứ Trung Kỳ chúng tôi có Đại lý ca, xin liến đầu đến đây giao thiệp cũng như một nhà.

Nay kính cáo

TIÊN-LONG THƯƠNG-ĐOÀN
52 Rue des pipes Hanoi
Chủ nhân: TRẦN-QUANG-ĐOÀN

'AI CÓ CON THO'?

Trừ các thứ ghê hợp theo thời
trang bán-xưởng mới chế thứ
nội (lit d'enfant) theo kiểu

THONET hợp cách

Vệ-sinh không

khác gì nội

sổ ở nhà

Hộ-sinh

Nội kiểu THONET

QUANG-VINH-HUNG

xưởng làm THONET
ở TOURANE

Ái cũng công nhận:

Thuộc của

VINH - HUNG - TƯỜNG

VINH - HATINH - HUẾ - TOURANE

Vừa khò!

Vừa lòi!

Lại giá phải chăng

Ái người chưa biết xin hỏi đến đó mà mua sẽ được như ý.

Hiệu ấy của ai?

Ấy của người VIỆT-NAM!!!

gian hùng hành khắp Âu châu, nói tóm lại hy vọng hiện tại là hành động tương lai. Vậy muốn biết tương lai thanh niên nước ta sẽ đi vào đường nào, tất phải lấy hy vọng mà phân đoán.

Thanh niên nước ta chia ra hai phái, vậy hy vọng cũng phải theo hai đường: một là, một cách: một vật chất, một tinh thần.

1) Học-vụ này trăm điều khiếm khuyết, đào tạo nên làm kẻ xu thời, xoay tròn với chánh giáo, tận tâm lòng lụy qui gối chấp tay, cốt bản nhàn cách mà mua cái vinh hoa, hy vọng rộng hẹp chỉ ở trong vòng no ấm, gặp thế, gặp thời thì ma kim tiền sẽ lần lượt dấp đi nơi gót theo chân những kẻ quyền lực, các vị đế vương, các nhà tư bản. Rồi bị cơ giới thay đổi, phong trào cái cách ngày càng dữ dội mà nó dồn tới chỗ lều bều phủ lìa thì tất phải chìm đắm. Hạng này xu hướng về vật chất, hy vọng chẳng ra khỏi cái phạm vi gia đình; nói hẹp lại là kết quả con đường tương lai của bọn họ cũng chẳng khác hiện tại vậy.

Đó là một đường.
2) Phong trào cái cách rung động cả thế giới, hạng thanh niên này họ hấp được cái không khí trong sạch, luồng gió mát mẽ càng thổi bao nhiêu, thời máu tư tưởng lại phát sinh như cây kia rười rượi; tinh thần là trọng, vật chất

là khinh, dạ trường đã kiệt ánh sáng mà lảo đảo chưa đầy lý thuyết mới. Cái hy vọng thiết không bờ không bến, mà con đường tương lai đối với nhân loại cũng chẳng hẹp bởi; em nghĩ chị năng quyết dứt đầu nhau lên nên xu hướng mới, những cái kết quả sau này ra sao xin để phần dư luận.

(Hạng thanh niên kể trên cũng đồng chịu một giáo dục hiện thời, song một hạng là thuộc độc của nhân loại, một hạng là thuộc cho xã hội suy đồi. Vẫn biết học giới ngày nay trăm điều khiếm khuyết, song nững kẻ nhân nhân chỉ ở vẫn hàng ngày xuất hiện. Sự học là bước đầu, dù thế nào cũng không tránh được; song học mà không chịu ảnh hưởng của giáo dục, không hấp thụ lấy văn minh xu sắc; học cho biết các thủ đoạn gian hùng, các hành vi xảo trá của những thời đại quá khứ để làm tài liệu cho sự nghiên cứu các học thuyết thì học mới có ích, còn những kẻ học để kiếm kế sinh nhai, kiếm cái chun nương tựa, mà làm cái lợi riêng, thời học có ích gì cho xã hội nhân

quần. Bọn xu thời đó dù sinh trưởng ở xã hội có chánh giáo hay không cũng chỉ một con quay theo chiu gió, sự nghiệp với đời cũng chẳng là bao. Như vậy học giới đầu ra sao, con đường này ta cũng nên qua c o biết. Và lại, người ta đã cần phải sống trong tinh thần tương lai thời cái tinh thần tương lai đó, không phải chỉ ở vòng sinh

MỚI MỜ !! MỚI MỜ !!

lại Tourane có hiệu sơn mới mờ bán:

Sơn tây, giầu, vernis, thuốc quét nước vôi mù và các đồ phụ tùng về hàng sơn.

Bán buôn và bán lẻ, giá rất hạ!!
Chủ nhân

NGUYỄN-MẠCH
Đường Đổng Vi - TOURANE

Ái có trẻ con?

ĐẠI-QUANG QU'OC-PHONG

Tiệm cái 46 Boulevard Tổng-Độc-Phương CHOLON - Tiệm nhánh 47 Phố hàng Đường HANOI:

CAM TÍCH TÂN

Thường thấy nhiều hiệu làm bánh cam tích có đường hai là bằng bột gạo bột đậu. Thiết nghĩ những chất này rất hại ti vị của trẻ con, tức là có thể làm cho trẻ con biến ăn. Bán được Phòng không tiếc công của mới chế ra được thứ thuốc cam tích tảo, có hiệu BƯƠM-BƯƠM này mùi ngon ngọt, bữa nay dùng thì ngày mai thấy lịu lịu, cho nên hãy ai dùng thử thử này rồi thì không chịu dùng thứ bánh hại ti kia nữa.

Có bán khắp cả mấy tiệm thuốc bắc xứ VIỆT-NAM CAO-MÊN và LÊO, và có sách thuốc để cho không. Nhờ có hiệu BƯƠM-BƯƠM kéo làm thử giá.

Hiệu thuốc PHAM - DOAN - DIEM ở TOURANE được độc quyền trữ và bán tại DONG - DUONG

Directeur Gérant **Huỳnh-thi Kháng**